193. številka. V Ljubljani, v torek 30. avgusta 1921. LIV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2·—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3·—. Poroke, zaroke 80 K. Ženitne ponudbe, vsaka beseda K 2·—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan .	K 300·—	celoletno	K 480·—
polletno	„ 150·—	polletno	„ 240·—
3 mesečno	„ 75·—	3 mesečno	„ 120·—
1 „	„ 25·—	1 „	„ 40·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno ☛ po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

☛ Rokopisov se ne vrača. ☚

Posamezna številka velja 1·20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Radikalci nekdaj in sedaj.

(Izviren dopis.)

V Beogradu, 26. avg.

Radikalne stranke ne poznam takorekoč čisto nič.

Ne poznam nobenega njenega odličnejšega predstavitelja. Ne poznam njenega programa. Ne poznam načina njenega delovanja. Ne poznam njene organizacije. A ravno vsled tega nepoznanja mislim, da lahko pišem o nji, toliko bolj objektivno in nepristransko.

Pri nas je navada, da presojamo vsako stvar veliko bolj s temperamentom, kako pa z razumom, in delamo sodbe po tem, kako nam kakšna stvar trenotno ugaja ali ne. Pri nas je neka vkoreninjena navada, da zabavljamo in zmerjamo čez vse, česar ne poznamo, a takozvana »vojna psihoza« je to našo staro narodno slabost še pomnožila in povečala, da je postala neke vrste splošna, javna bolezen. Kakor o vsaki drugi stvari, mečemo na beli dan tudi sodbe o »radikalni stranki«. Ker je ta stranka činitelj, ki zavzema v našem državnem življenju jako važno mesto, hočem poudariti nekaj momentov, ki lahko služijo k njenemu ocenjevanju.

Stranka bo kmalu slavila svojo 50letnico. V življenju modernih političnih strank je to celo dolgo doba, zlasti pa v političnem življenju našega naroda, ki je drvilo mimo nas s tako naglico, da smo se komaj zavedali. Bila je nositeljica vsega našega političnega razvoja. Začela je svoje delovanje v mali, Turkom podložni kneževini srbski in je vodilna državna stranka v naši kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V dobi, ko so vsi drugi južni Sloveni živeli pod tujim robstvom in so morali samo gledati, da z odporom vseh svojih sil ohranijo svojo narodnost in pripravijo ljudstvo za dan odrešenja, je edina Srbija lahko igrala aktivno vlogo. Srbski radikalni stranki je pripadla zgodovinska vloga, da zgradi Srbijo za jugoslovenski Piemont in to svojo nalogo je tudi izpolnila v polni meri.

Najprej je bilo treba zgraditi Srbijo samo in tukaj je radikalna stranka morala priti v najostrejši boj z dinastijo Obrenovićev, ki je bila koruptna sama na sebi in je stala pod vplivom Avstrije. Boji z dinastijo so bili vedno, kakor priča zgodovina v mnogih izgledih, jako težki in so se navadno zaključevali s tragičnimi izidi. Radikalna stranka je ta boj izbojevala s popolnim uspehom, a to je mogla doseči samo, ker je v njenem okviru stal celotni srbski narod. Dinastija Obrenovićev je padla, zaključila se je prva doba radikalne stranke in stopila je v drugo.

Sedaj je bilo treba pripraviti Srbijo, da bo mogla izvršiti srbsko »zavetno« misel — osvoboditi in zediniti vse Srbe. Ta doba je trajala od leta 1903. do 1912., torej samo devet let, za tako velikansko nalogo zelo malo časa. Srbi so v tem času uredili svoje finance, dvignili vojsko iz zanemarjenega stanja, v katerem se je nahajala, do prvovrstne bojne moči, ustvarili so si trdno pozicijo v mednarodni politiki. Mimogrede so morali še izbojevati težki gospodarski boj z Avstrijo. Taka politika za srbske radikalce gotovo ni bila popularna, a narod je bil že toliko politično vzgojen, da ni šel za majhnimi osebnimi koristmi, nego je iskal velikih ciljev. Ako bi bili šli srbski radikalci za takimi gesli, kakor se pridigujejo sedaj pri nas, bi bili ostali Jugosloveni še sedaj v onem nesrečnem položaju, kakor smo bili pred vojno. Turška sila bi bila ležala še sedaj nad Makedonijo, a pri nas bi se bila nadaljevala madžarizacija in germanizacija. A srbski kmet ni iskal od politike osebne koristi, ni se bunil zoper militarizem, bil je zadovoljen, da se dela mednarodna politika, čeprav zahteva mnogo gmotnih žrtev. Ni bilo ne časa, ne denarja, da bi se bile zidale šole, gradile ceste in železnice, ustanovilo toliko modernih naprav, ki se nahajajo po drugih evropskih državah, toda Srbija se je pripravila, da zaigra vlogo jugoslovenskega Piemonta.

Prišla je tretja doba, čas velikih katastrof in burnega bojnega meteža. Srbija je imela armado, katero smemo z ozirom na kakovost prištevati med najboljše na svetu. Imela je diplomacijo, ki je stala popolnoma na višini. Ta diplomacija je znala najti pravo politično orijentacijo, ustvariti si trdno mednarodno pozicijo, znala se je vedno držati na poti, ki vodi do cilja. **Našemu slovenskemu ljudstvu ne moremo dovolj poudarjati, da se mora naša država za svoj mednarodni ugled in stališče zahvaliti edino le srbski vojski in srbski diplomaciji. Mi Slovenci smo rešili, kar je bilo mogoče rešiti, samo na ta način, da smo se zatekli pod srbsko streho in tako postali deležni pridobitev srbske vojske in diplomacije. Brez tega bi bili neka vrsta »res nullius primi occupantis« in bi se bili vpoštevali manj, nego so se češki Nemci.** Saj nismo imeli mi sami prav nobenega aduta, katerega bi bili lahko izigrali. Avstrija na primer je imela za sebe razlog zastaranega posetnega stanja, a poleg tega še mnogo drugih vezi in razlogov, mi Slovenci pa nismo imeli drugega kakor folkloristiko. Priti je moral Srb in reči: To je naša skupna stvar, ni samo slovenska, prosimo, da se nas posluša, kajti Srbija je dala za zmago četrtino svojega prebivalstva.« Mi Slovenci nimamo nobenega prava, da se hudujemo, ker nismo dosegli več. Biti moramo samo hvaležni Srbom, da smo dosegli toliko.

Zgodilo bi se bilo popolnoma lahko, da bi ne bili dosegli popolnoma ničesar, kakor niso dosegli ničesar češki Nemci, in ne imeli nobene pravice, da se pritožujemo. Če staviš pri konjski dirki na konja in ta konj zaigra, moraš plačati in biti tiho.

Pri končni ureditvi razmer je šlo pred vsem za to, koliko je kdo doprinesel k zmagi in dalekovidnost srbske politike je vodila tako, da so Srbi, kljub svoji maloštevilnosti in dasi so imeli mogočne člane ententе za svoje naravne nasprotnike, vendarle imeli ugleden glas pri obračunu.

Radikalna politika je bila torej jako dosledna in dalekovidna. Stremila je vedno za velikimi cilji, katere je tudi dosegla. Ima za sabo veliko preteklost in nečuvene uspehe. Njena politika je bila vedno jako praktična, ki se ni izgubljala v meglenih teorijah in v nejasnih utopijah. Postavila si je za cilj najvišje, kar je bilo mogoče doseči, a da je to dosegla, je morala izpustiti izpred oči vse kratke cilje ter se odreči vsem demagoškim sredstvom.

Naš poslanec se je smatral predvsem za neke vrste agenta svojih volilcev in smatralo se je za njegovo dolžnost, da »za volilce kaj doseže«. Obetati je moral vedno neko hipno materijalno korist in trenutno pomoč. Srbski »narodni poslanik« se je smatral pred vsem za zastopnika naroda in države in njegova dolžnost je bila, da sodeluje pri velikih narodnih in državnih ciljih. Srbski narod je politično veliko bolj zrel kakor pa naš. Naše ljudstvo vpraša vedno poslanca: »Kaj si nam prinesel?« Nima razumevanja za drugo, kakor za svojo trenotno korist. Zasluga radikalne stranke je, da je vzgojila ljudstvo v tem duhu.

Sedaj stojimo pred četrto dobo: da izgradimo državo tako, da bo sposobna za bodoče naloge. Potem bi morala priti peta doba, v kateri bi se uresničili še oni cilji, katerih ni bilo mogoče doseči v tej svetovni vojni. Nobena stranka ni večna; tudi politična stranka je živ organizem, ki nastane, se razvija in postara. Pravilo, da se je tudi radikalna stranka postarala. Ne vem, če je to res. Toda vem, da stoje na čelu stranke možje, ki so doslej tako dosledno delali za velike cilje dosegli v tako težavnih okoliščinah take uspehe in pokazali tako velike zmožnosti. Skrajno neokusno je, da v slovenskem časopisju napadajo te može, osebe, ki doslej niso še prav nič pokazale, kaj znajo, kot popolne nezmožneže in neznačajneže ter jih celo obkladajo s psovkami. Bodimo veseli, da so nam srbski radikalci s svojo velikopotezno politiko ustvarili hišo, v kateri lahko prebivamo, bodimo hvaležni srbskemu kmetu, ki se je 40 let odrekal trenotnim osebnim koristi, da smo vsi dosegli velike cilje. Ako se je radikalna stranka res postarala in ne bo znala urediti te hiše, pride za njo druga. Toda jaz še ne vidim teh znakov staranja. Ravno sedaj, pri delovanju za ustavo, je pokazala še vedno veliko državniško modrost in razumevanje. Delala je koncesije na vse strani, a vedno imela pred očmi, da ustava mora priti. Pomislite, v kako groznem položaju bi se mi sedaj nahajali, ako bi še ne bili imeli ustave. In vsakdo mora priznati, da je ta ustava edina, ki je v danih razmerah mogoča.

Sedaj stojimo pred novo dobo in zlasti se bo treba pečati s važnimi socijalnimi vprašanji. Ako jih bo radikalna stranka upoštevala, bo živela dalje, ako ne, se bo starala, toda zasluge, katere ima, ostanejo in možje, ki so jo vodili so veliki politični talenti našega naroda.

— — —

Jubilej dr. Ivana Tavčarja.

Slavnosti na Visokem.

Potniku, ki stopa iz Škofje Loke po Poljanski dolini po beli cesti ob čisti, tihožuboreči Sori se odpira slikovita panorama. Prikaže se mu Volnik. Sedaj, sedaj pride Visoko! Potnik upira oči, kje bo gradič. Naenkrat zapazi ozko pot, ki zavije z glavne proti staremu gradiču. Čez most po krasni smrekovi aleji stopa pred grad. Tu je Visoko!

V nedeljo popoldne je bilo na glavni poljanski cesti izredno živahno. Drveli so avtomobili, na vozovih pa so se vozili številni gostje, zastopniki raznih kulturnih, političnih, gospodarskih ter drugih naprednih društev in organizacij. Pod senčnatimi kostanji pred gradom in na vrati je bilo živahno, pestro življenje. Poklonitev korporacij in društev je bila preprosta, iskrena, prijateljska, a vendar nad vse svečanostna. Preprosto, brez vsakega pompa, na stolcu pod kostanji sedeč je naš dr. Tavčar sprejemal voščila številnih čestilcev in častilk. Vsakemu je podal roko, večkrat se mu je utrnila gorka solza, videč, kako ga narod ljubi in kako ceni njegovo kulturno, politično in gospodarsko delo. Večkrat je ponavljal: »Vidim, da nimam sovražnikov!«

Pod senčnatimi in gostimi kostanji so se vrstile deputacije za deputacijo. Prihajali so predstavniki kulturnega in umetniškega sveta. Častitali so jubilantu zastopniki najvišjih civilnih in vojaških državnih oblasti. V imenu pokrajinske vlade je čestital predsednik g. dr. Vilko Baltič. V imenu vojaštva komandant dravske divizije general Dokić s polkovnikom Vukasovičem, dalje general Maister. Poklonila sta se jubilantu tudi delegat finančnega ministrstva dr. Šavnik in policijski ravnatelj dr. Guštin. Svojemu častnemu županu se je poklonilo tudi starodavno mesto Kranj, v katerega imenu je pozdravil jubilanta župan g. Ciril Pirc in mu izročil krasno diplomo častnega meščanstva. Tudi Škofja Loka, katero dr. Tavčar tako ljubi in lepo opisuje v »Visoški kroniki«, je častitala po odbornikih z županom g. Josipom Hafnerjem na čelu.

Ganljivi so bili prizori, ko so se začeli vrstiti pred jubilantom zastopniki raznih društev. V krasnih lovskih oblekah se je poklonilo svojemu dobremu in naravo ljubečemu lovcu »Slovensko lovsko društvo« s predsednikom g. dr. J. Lovrenčičom na čelu.

Pohlon lovcev.

Za »Slovensko lovsko društvo« se je poklonila včeraj na Visokem dr. Ivanu Tavčarju deputacija sledečih gospodov: predsednik društva dr. Ivan Lovrenčič, odbornika Anton Martinc in Venče Jakil. Predsednik je pozdravil slavljenca s sledečim nagovorom:

Predragi tovariš v lovu!

Ves slovenski narod se klanja danes Vašemu pisateljskemu genilju, Vaši politični modrosti, Vašemu plemenitemu rodo- in človekoljubju. Vaše delo se danes proslavlja in vsa ta neštevilna odposlanstva, ki so se danes zbrala na historičnem Visokem, kažejo na sadove Vašega neumornega — d e l a. Lepo je to in prav je tako! Jaz pa vendar nočem slediti stopinjam teh deputacij, marveč krenem svojo pot. Ne bom Vam pel slave, predragi tovariš v lovu, za tiste trenotke, ko ste d e l a l i, marveč za tiste, ko ste — p o č i v a l i.

Takrat, ko ste potisnili suhoparne akte na stran, odložili škripajoče pero, otresli se pisarniškega prahu ter dali puško na ramo in krenili — v zeleni gaj, da se oddahnete, da se razvedrite, takrat šele ste postali n a š. Ker je bilo celo Vaše življenje pravzaprav le en sam delavni dan, je naravno, da smo Vas mi lovci mnogo manj imeli, kakor so Vas imeli drugi. Zato smo Vas pa imeli — pristnega, kakor je pristna narava, h kateri ste se kot lovec vračali.

Za odvetniško mizo, na govorniškem odru ali v sodni dvorani Vas je tičala tesno zapeta suknja forme, v zelenem lovskem suknjiču, v katerem ste prihajali med nas, ste se nam udajali v vsej svoji gorenjski pristnosti.

Vse vrline, ki morajo dičiti dobrega lovca, zmisel za lepoto narave in poezijo lova, neprisiljeno tovarištvo, zdrav humor, gladek jezik, dobra latinščina, vse to združuje v sebi dr. Tavčar kot lovec. Naravno je, da gá nihče, ki je bil kdaj ž njim na lovu, pa naj si je to bilo gori v Rakitni, ali na krškem polju ali na ljubljanskem barju — ne more pozabiti.

Ker slučajno načeljujem Slov. lovskemu društvu, me je doletela izredna čast, pripeti Vam na prsi naš novi dru-

---

Alfonz Daudet: 43

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

—Za boga! Sedemindvajsetkrat! vzkliknejo odposlanci.

— Bompard vedno pretirava! meni strogo, a ne brez neke zaviti P .P. D.

V salonu so pastorjeve gospodične še vedno vabile, a oče in mati sta že dremala pred kvartami, dolgi Šved pa je vedno na isti brezupni način mešal grog s sifonom. No, prihod taraskonskih planincev, ki so ga imeli vrhu tega tudi že nekoliko v glavi, je bil vsaj mladim damam prijetna izpremememba. In res te ljubke osebice niso še nikoli videle ljudi, ki bi pili črno kavo s toliko mimiko na obrazu in v očeh.

— Malo sladkorja, Tartarin?

— Ne, hvala komandant! Saj veste ... od. kar sem bil v Afriki ...

— Da, da .. oprostite! Evo ga gospoda Balteta!

— Kar sedite kar sedite, gospod Baltet!

— Živio, gospod Baltet! A ! A ! A! A! Strašno šušur!

Z vseh strani tesno obkoljen od teh ljudi ki jih še nikoli ni videl, se je gospod očka Baltet mirno smehljal. Bil je krepak, visok in plečat Šavojardec s širokim hrbtom in počasnim korakom.

— Gospodje želite na Mont Blanc? je je vprašal mereč Taraskonce s pol ponižnim pol zafrkljivim pogledom.

Tartarin je hotel odgovoriti, toda Bompard ga je prehitel:

— Kaj ne, da je za letos prepozno?

— Zakaj prepozno? je odgovoril bivši vodnik. Glejte tam tistega švedskega gospoda ki pojde jutri! Proti koncu tega tedna pa pričakujem dva ameriška gospoda, ki tudi gresta Eden izmed njiju je celo slep.

— Poznam, poznam. Videl sem gana Guggiju.

— A? Vi ste bili na Guggiju, gospod?

— Pred osmimi dnevi ko sem šel na Jungfrauo!

Vse evangelske gospodične so se tresle vsa njih peresa so se ustavila, vse njih glave so se obrnile proti Tartarinu, ki je v očeh teh strastnih plezalk in navdušenih športnic naenkrat vse nekaj drugega.

— Lep uspeh! je rekel gospod Baltet in začudeno meril P .P. D., dočim je Pascalon pod pogledi tolikih gospodičen ves zardel in zbegan zameketal:

— Me — e — eni se — e — e zdi najbolj. še, če — e — e bi povedali — — Da gospod povejte še — e — e — enkrat tisto ono .. tiste o prepadu. ...

— Otrok! se je nasmehnil predsednik. Te da ipak je začel; skraja brezbrižno in malomarno, potem pa vedno z večjo grozo. Kar videl si ga, kako maha okrog sebe, brca na koncu vrvi nad brezdnom — gospodične pa so drhtele in ga kar požirale s svojimi mrzlimi angleškimi očmi, s temi očmi, ki se ne odpirajo počez ampak samo v kroglo.

V tišini, ki je nastala na to, se oglasi Bompard:

— Če smo morali na Čimborasu čez razpokline, se nismo nikili navezali.

Delegatje so se spogledali ...

»O ta Bompard , pej res!« je v nedolžnem občudovanju zamrmral Pascalon, očka Baltet pa ki je mislil, da sta Cimboraso in bompard v kaki zvezi, je odločno ugovarjal, da bi kdo kršil stare običaje in govoril proti vezovanju Po njegovem mnenju plezanje preko ledu sploh ni bilo možno brez vrvi, brez poštene vrvi, brez poštene vrvi iz manilijske konoplje! Če se ti zdrsne, te vsaj drugi pridrži.

— Samo če se vrv ne utrga gospod Baltet! je rekel Tartarin in omenil naslikano nesrečo na Matterhornu.

Na Matterhornu se vrv ni utrgala, je odgovoril hotelir, vsako besedo tehtajoč. Tam jo je zadnji vodnik sam s cepinom presekal.

In ko je videl, da se Tartarin razgreva, je pristavil:

— Oprostite, gospod! Mož je ravnal popolnoma prav.... Ko je spoznal, da drugih ne more več držati, se je od njih odrezal, da reši življenje vsaj sebi, svojemu sinu in potniku ki je bil ž njimi. Brez tega bi bilo namesto štirih sedem žrtev....

Zdaj se je unela živahna razprava. Tartarin je trdil, da je oni, ki se je dal privezati na vrv, že zastavil tudi svojo čast, da hoče z vsemi drugimi, ki so privezani ž njim vred živeti ali pa umreti. In zato, ker so ga poslušale i damo, vedno bolj razburjen in navdušen, je navajal vzglede in pozival tudi na navzoče. Tako se na primer jutri ne navežem z Bompardom skupaj samo iz opreznosti in skrbi za svoje življenje, ampak bo ta vrv v prvi vrsti prisega pred Bogom in ljudmi, da bom odtlej s svojim tovarišem le še eno bitje; in da, rajši umrem, nego bi se vrnil brez njega!

— Sprejemam prisego zase in za vas! je kričal izpod druge svetiljke Bompard.

Slovesen trenutek!

Ta hip je posegel s svojo strašno francoščino v pogovor mladi otožni Šved, ki je bil zdaj videti do vrha napolnjen z grozom in žalostjo. Tudi njemu se je zdelo, da je vodnik prav storil, ko je prerezal vrv. Da: odrešiti življenja štirih nesrečnežev, ki so bili še mladi obsojeni torej, da morajo še dolgo časa čakati smrti; spustiti jih z eno samo kretnjo v večni počitek, v popolni nič. — Kako lepo in veliko. dušno dejanje!

— Kaj? je kriknil Tartarin. Vi še tako mlad človek, vi, v teh letih, govorite o življenju tako! Kaj vam pa je napravilo, če smem vprašati?

— — —

štveni znak, edino vidno odlikovanje, ki Vam ga more društvo dati.

Lep je naš znak, naš Zlatorog, ali zlato je tudi Vaše srce, kjer bo počival.

Jubilar g. dr. Ivan Tavčar je imel v gumbnici pripet lovski znak društva.

Sokol se klanja svojemu bratu pro vemu starosti.

Njim je sledila deputacija Sokolov, katero je vodil načelnik brat dr. V. Murnik. Dalje šišenski Sokol po bratu Jesihu.

Sokolstvo je bilo med čestitajočimi številno zastopano (Savez, župa Ljubljana I., Gorenjska župa, Sokol v Ljubljani, Ljubljana I., Šiška, Škofja Loka, Kranj itd.). V imenu Jugoslovenskega Sokolskega Saveza in posebej še Sokola v Ljubljani, ki mu je bil slavljenec nad deset let starosta, je ogovoril slavljenca savezni načelnik in starosta ljubljanskega Sokola br. dr. Viktor Murnik:

Dragi nam brat starosta!

Sokolstvo se pridružuje mnogobrojnim čestitkam, ki jih prejemaš danes. Med tvojimi častilci seve ne sme manjkati Sokolov in zlasti ne starega ljubljanskega Sokola, ki se ima tebi zahvaliti, da vkljub svojim dolgim letom še danes živi mlado, krepko in sveže življenje. Starostoval si mu dolga leta požrtvovalno in tista leta moramo šteti med njegova najuspešnejša, pa tudi najtežavnejša: saj je takrat šlo za preroditev društva in ž njim vsega našega Sokolstva. In kjer se kaj preraja, je nekaj starega in nekaj novega, ki se bojujeta med seboj. Ti pa si, bedeč nad obema strankama, društvo znal voditi tako spretno in umno, da se je boj bojeval v stvarnih mejah in dobojeval na veliko korist društva in vsega Sokolstva.

Novi stvari si doprinesel marsikatero žrtev. Eni teh žrtev moremo pripisovati, da Te ima društvo zapisanega v knjigi svojih telovadcev. Dal si vzgled, četudi si Ti je zdelo takrat, da globoko že tičiš v jeseni življenja; saj pisal si tako, dasi Tvoja jesen še danes cvete, pa tudi donaša nove, sočne sadove duha: zato upamo, da bo tudi Tvojemu telesu še dana dolga jesen in da Te čaka tudi še lepa in srečna zima. Takrat pa si prinesel žrtev, da si z nami uril svoje, recimo jesensko telo. Mnogo sitnosti si imel z obema strankama, zlasti z nami, ki smo bili mlajši in zato bolj sitni. Sitnosti nam oprosti, za vse, kar si storil za Sokolstvo, prejmi našo zahvalo!

Ali naj ne izražam samo hvaležnosti, ki smo Ti jo dolžni v toliki meri. Naj naglasim tudi bratsko ljubezen, ki si jo znal vliti v nas. Če smo občudovali velikega dela velikega Tvojega duha; če smo se vzravnavali ob sijajnem vzgledu izredne Tvoje delavnosti, prave sokolske delavnosti in neumornosti pri delu za narod — pa smo se obenem greli ob blagodejnem ognju, ki je plamtel iz Tvojega dobrega srca. Čutili smo vedno in čutimo, da nas imaš rad, in mi smo Te imeli in Te imamo radi. Zato pa nas tembolj veseli, videti Te zopet krepkejšega. Naj se Ti zdravje čim prej povrne popolnoma in bodi nam ohranjen srečen do skrajne meje človeškega življenja! **V to naš sokolski na zdar!**

Slavljenec se je iskreno zahvalil za iskrene sokolske čestitke, skromno pomaniševal svoje zasluge za Sokolstvo **in izrazil svoje veselje nad ogromnim vzrastkom sokolske organizacije, tako važne za** telesno in moralno krepitev in povzdigo naroda in utrditev njegovega ujedinjenja.

Poklonitev kulturnih in drugih korporacij.

Za tem je čestital dr. Tavčarju kot onemu prvih članov pevskega društva »Slavec« predsednik g. Dražil. Šef-urednik g. Rasto Pustoslemšek je na čelu deputacije, obstoječe iz članov uredništva in upravništva »Slovenskega Naroda« ter tiskarniškega osobja izročil iskrena voščila jubilantu in mu predal prekrasno vezano, na finem papirju tiskano slavnostno številko »Slovenskega Naroda«. G. prof. Vavpotič je v imenu »Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov« poklonil 4 male, lepe slike, ki predstavljajo razne motive iz visoške okolice. Mag. ravnatelj g. dr. Miljutin Zajnik z deputacijo organizacij magistratnih uradnikov in uslužbencev vseh kategorij je krepko pozdravil g. župana z edino željo: »G. župan, pridite na magistrat!« V imenu uradništva Mestne hranilnice je čestital podtajnik g. Jeruc, g. Rode pa v imenu »Šentjakobskega političnega in gospodarskega društva«.

Jubilantu se je poklonilo tudi načelstvo Jugoslovenske demokratske stranke, obstoječe iz predsednika g. dr. Vladimirja Ravniharja, poslancev g. dr. Žerjava in g. prof. Reisnerja, tajnika ravn. Juga, min. n. g. dr. A. Kramerja, poverjenika g. A. Ribnikarja, prof. Breznika in ravnatelja g. L. Jelenca. G. dr. Kramer je poleg tega še čestital v imenu demokratskega tiska, g. dr. Žerjav v imenu parlamentarnega dem. kluba, prof. Breznik v imenu Tiskovne zadruge. Izročil je jubilantu krasno vezano knjigo njegovih spisov, ki jih je zadruga pred kratkim izdala. G. ravnatelj L. Jelenc je dalje čestital v imenu Udruženja jugoslovenskega učiteljstva. G. dr. Fornazarič je izročil pozdrave neodrešenih bratov iz Notranjske, Krasa, iz Goriške, Trsta in Istre. Deputacija akademskega društva »Jadran« se je tudi poklonila.

Lepi in vznešei so bili prizori, ko se je našemu jubilantu klanjalo slovensko ženstvo. Ga. dr. Žerjavova in ga. Engelmanova sta se poklonili za Kolo jugoslovenskih sester. Deputacija »Splošnega ženskega društva«, obstoječe iz ge. Minke Govekarjeve, ge. Deklevove in gdč. Karle Modičeve je izročila krasen šopek z diplomo družbe CM za 35 kamnov. Gdč. Modičeva je imela kratek nagovor.

»Z vso ono ljubeznijo, spoštovanjem in z vsemi željami, s katerimi se zbira danes okrog Vas narod, prihajamo tudi me slovenske žene semkaj na Visoko. Najbolje proslavimo Vašo 70-letnico, ako poklonimo Vam za Družbo, za katero ste imeli vedno odprto srce in roko, 35 kamnov. Te kamne poklanjamo naši družbi Sv. Cirila in Metoda.«

Trnovska dekleta, med njimi gdč. Grošljeva za trnovsko podružnico CM, so mu poklonile krasne šopke. Vodstvo družbe CM po predsedniku g. Andreju Senekoviču in notarju g. A. Hudoverniku je izreklo svoje čestitke z nado, da živi na mnogaja leta.

Za »Žensko telovadno [illegible]vo« ga. Minka Kroftova.

G. dr. Ivan Tavčar se je deputaciji »Splošnega ženskega društva« ginjen zahvalil in sprejel diplomo. G. prof. Jeran je pozdravil v imenu dijaške kuhinje »Domovine« in Akad. doma. Ginljiv je bil prizor, ko je izrekel svoje čestitke predsednik odvetniške zbornice g. dr. Danilo Majaron. Solzeč se, sta se dolgoletna bojevnika za narodova prava objela in poljubila. Notar g. Aleksander Hudovernik je čestital v imenu notarske zbornice, za društvo »Pravnik« pa dvorni svetnik g. Bežek.

Vrstile so se še druge korporacije in društva. Jubilant je večkrat vzhičen vzklikal: »Kaj hočete, da začnem jokati?« V imenu »Gosposvetskega Zvona« je pozdravil g. dr. I. C. Oblak. V imenu »Slov. Matice« g. dr. Prijatelj, za »Društvo slov. leposlovcev« g. dr. Kraigher in za gledališče g. O. Župančič in g. Golia. Za Gostilničarsko zadrugo gg. Kavčič in Krapeš, za Deželno obrtno zvezo občinski svetovalec g. Franchetti, za trgovski gremij g. Jelačin, g. Lilleg za trgovsko društvo »Merkur«, za Dramatično društvo in gledališki konzorcij.

Klanjala pa se je našemu dr. Ivanu Tavčarju tudi lepa poljanska dolina. Gorenja vas i Poljane so bile vse v zastavah. S kmečkih domov so prihajali staremu boritelju in zagovorniku ljudskih pravic iskrene molitve, da ga še Bog ohrani na mnoga leta.

Poklonilo se je obč. zastopstvo z županom g. Demšarjem na čelu. Narodna čitalnica v Poljanah in številne žene so prihajale pozdravljat svojega rojaka.

Ljubek je bil prizor, ko so pred slavljenca stopila tri dekletca v belih krilih s šopki v rokah Inica, Božica in Belica ter mu čestitale v imenu mladine. V imenu pravoslavne občine v Ljubljani stanujočih bratov Srbov je čestital k svečanemu dnevu g. dr. Avramović. Jubilantu pa so čestitali tudi zastopniki bank g. ravnatelj Tykač in dr. Ažman, kakor tudi zastopniki slovenske industrije med drugimi veleindustrijec g. V. Majdič iz Kranja.

Harmonično sliko poklonitve je spopolnjevalo precizno in lepo petje znanega kvarteta Kozine. Vrvelo je pod kostanji živahno in pisano življenje. Jubilantu ob strani je stala njegova zvesta družica, ga. Franja Visošca, ki so ji navzoči posebno slovesno prirejali navdušene in prisrčne ovacije.

Slovo.

Pretresljivo je bilo slovo. Okoli petih so se zbrali pod kostanji polnoštevilno vsi predstavniki, zastopniki kulturnih, političnih, gospodarskih in drugih društev, umetniki, pisatelji, časnikarji in drugi so obkolili jubilanta in predenj je stopil g. dr. Triller ter je v vznešenih besedah dal duška spoštovanju in ljubezni vseh navzočih do slavljenčeve osebe. Njegov krasni govor je bil mestoma živahno in oduševljeno aklamiran. Govornik je v lapidarnih stavkih označil pomembni dan za narod in jubilanta, njegove zasluge za kulturo, politiko in narodovo probudo. Navzoči so priredili prisrčno ovacijo slavljencu, zlasti ko je pristopila k njemu gospa Franja. G. dr. Kokalj je nato deklamiral sonetni venec, posvečen jubilarju in njegovi soprogi Franji Višosci. Sonetni venec opisuje v znešenih besedah jubilarja kot Slovenca, domoljuba, pisatelja, Emila Leona, Vlastelina Visoškega, politika, župana in človeka.

Nato je govoril še g. generalni konzul češkoslovaške republike dr Otokar Beneš, ki je naglašal, da prinaša častitke in pozdrave svoje vlade in vsega češkoslovaškega naroda. Češki narod zna ceniti delo jubilarjevo, zna ceniti pa tudi njegovo zvestobo in prijateljstvo napram Čehoslovakom. Z živioklicem na dr. Tavčarja je dr. Beneš zaključil svoj prisrčni govor. Njegov govor so navzoči spremljali z oduševljenimi klici: Živeli Čehi, živela Čehoslovaška.

Jubilar g. dr. Tavčar se je dvignil in kratko zahvalil g. konzulu za pozornost in počeščenje. Poudarja, da smo Slovenci hvaležni češkemu narodu kot učenci svojemu učitelju.

Za tem je bila slovesnost končana in v avtomobilih kakor tudi v številnih kočijah so začeli čestilci odnajati proti Ljubljani.

Politične vesti.

= **Naši delegati na Zvezi narodov.** Dne 5. septembra bo v Ženevi druga skupščina zveze narodov. Za naše delegate so določeni: Dr. Miroslav Spalajković, narodni poslanec in bivši minister, dr. Miljutin Jovanović, kraljevi poslanik v Bernu in dr. Mileta Novaković, vseučiliški profesor v Beogradu. Delegatom se bo pridal kot ekspert Radivoj Obradović, načelnik prometnega ministrstva.

= **Dr. Laza Marković o ustavitvi časopisov.** Poslanec dr. Laza Marković, radikalec in glavni sotrudnik »Samopravi« sestavi ustave, piše v »Samopravi« v daljšem članku o vporabi ustavnih določil z ozirom na časopisje. Poudarja, da so se začela nekatera ustavna določila krivo tolmačiti. Po ustavi se zamore zapleniti le dotične številke, ki vsebujejo zločin po § 138. ustave. Popolna ustavitev kakega časopisja pa je nemogoča in izključena v zmislu postavnih določil.

— **Končana preiskava o Draškovićevem umoru.** Preiskava o atentatu na pokojnega ministra Draškoviča je končana. Državni pravdnik je preiskovalni materijal izročil pristojnemu sodišču.

= **Veliko propagandno delo za Italijo** v zasedenem ozemlju izvrši italijanski vojaški zakon in sicer vsled svoje liberalnosti. Tako piše tržaški »Il Piccolo della Sera«. Nekaj resnice je sicer v zatrdilu tržaškega lista, zato pa je v njem tako velikanska napaka, ki izbriše vse ostanke resnice. Naši ljudje in nič manj Nemci v Tirolih smatrajo po vsej pravici vojaško dolžnost kot največjo krivico. Oni so prisiljeni, da žive v tuji državi in zato se pravi naravnost teptati njih čustva, če se jih sili, da morajo z orožjem v roki nastopiti proti svojim bratom. Raztegnitev laškega brambnega zakona na nove province je zato nemoralna in ne bo nobena propaganda za Italijo, temveč proti Italiji. Čisto vsejedno je, če je po laškem zakonu samo enoletna službena doba in niti omembe ni vredno, če preneha v Italiji vojaška dolžnost že z 39. letom. Glavno je, da so vsi Neitalijani prisiljeni proti svoji volji k vojaški službi in da nima Italija človeške pravice, da sili prebivalstvo, ki je le iz strategičnih ozirov priključeno Italiji, da vrši za Italijo tudi vojaško službo.

= **Ludendorff častni doktor medicinskih ved.** Univerza v Kraljevcu je imenovala generala Ludendorffa za častnega doktorja. Socijalistični listi radi tega hudo napadajo in obsojajo univerzo in o Ludendorffu pišejo takole: »Ludendorffu bi se mogla priznati zasluga, da je preskrbel anatomski šoli brezštevilna sveža trupla. Ako se ovenča z lavorjevim vencem človek, ki je bil eden največjih krivcev nemške nesreče, je to samo nesramno izzivanje. Za zdravje in življenje nemških vojakov, katero omenja izročena mu zdravniška diploma, je skrbel tako, da je pošiljal mladeniče iz naroda v jarke, sinovi junkerjev in buržujev so pa zabavljali v ozadju. Pisati o nepremaganem meču Ludendorffa je gola laž. Ravno on je povzročil nesrečo in v času najhujše nevarnosti je rotil vlado, naj prosi za premirje za vsako ceno. Tak voditelj lepo pristoja reakcijonarni svojati, ki ga povzdiguje in proglaša za rešitelja in maščevalca nemškeg naroda.«

= **Komunisti v Italiji zahtevajo splošno stavko.** Iz Rima poročajo, da je osrednji komunistični odbor razposlal vsem socialističnim organizacijam predlog za splošno stavko v Italiji. Okrožnica pravi, da naj se vprašanja, ki zadevajo vse delavske sloje, dvignejo preko strokovnih organizacij v načelna vprašanja. Vsaka popustljivost mora biti izključena. Delavski razred zahteva 8urni delavnik, ohranitev dogovorov in sedanjih plač, zajamčen obstanek za odpuščene delavce in nedotakljivo pravico organizacije. Okrožnica izvaja: Dvigniti te zahteve do načelne važnosti, pomeni vprizoriti splošno stavko vseh organiziranih kmetskih in delavskih kategorij.«

= **Konec Italijan. vpliva v Albaniji?** Italijanski listi se razburjajo, ker zahteva angleška vlada, naj Italija izprazne otok Saseno, češ da se potem tudi Jugoslavija umakne na demarkacijsko črto in šele potem postane Albanija neodvisna država. Albanci dolže Italijo, da je kriva vseh nesreč ter zahtevajo v Londonu, naj se Italiji prepove še nadalje spletkariti preko Sasena in Valone proti Jugoslaviji. Albanci so vrgi že vse italij. posadke iz dežele in boj arditov proti vladi v Tirani je le boj proti laškim vplivom. Miriditi so v svoji borbi dosegli velike vspehe in tiranski vladi mora biti kmalu konec.

KONGRES DEMOKRATSKE STRANKE.

— **Beograd, 27. avgusta.** (Izv.) V dneh od 10. do 15. oktobra bo v Beogradu kongres jugoslovenske demokratske stranke. Kongresa se udeleže delegatje vseh pokrajinskih in okrožnih organizacij iz cele Jugoslavije. Kongres bo razpravljal o reviziji strankinega programa in o novem statutu.

Iz naše kraljevine.

— **Novinarski kongres v Splitu.** Novinarji - izletniki so v soboto 27. tm. dopoldne ob pol 12. dospeli v Split. Pričakovali so jih člani pripravljalnega odbora in drugo občinstvo. Ob pol 16. je bil kongres svečano otvorjen. Krasni foyer narodnega gledališča v Splitu je bil do zadnjega prostora zaseden. Prisotni so bili zastopniki vseh oblastev in mnogobrojno občinstvo. Urednik Kisić je pozdravil časnikarje v imenu pripravljalnega odbora in sicer najprvo Čehoslovake. Za njim je govoril predsednik Novinarskega Udruženja Dušan Nikolajević, ki je predlagal, da se odpošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru vdanostna brzojavka. Ta predlog je bil soglasno in z velikim navdušenjem sprejet. Nato je predlagal, da se prisotni starejšina našega časnikarstva g. Juraj Biankini izvoli za častnega predsednika kongresa, kar je zbudilo veliko navdušenje. — Potem je govoril v imenu pokrajinske uprave dr. Katalinić in v imenu občine profesor Barać, ki sta pozdravila navzoče ter poudarjala važnost časnikarstva in priporočala novinarjem, naj se zavzemajo za interese Splita in našega Primorja. — Nato je govoril predsednik sindikata češkoslovaških novinarjev dr. Pacek. Govoril je najprvo češki o blagopokojnem kratju Petru, potem pa je razvijal v našem jeziku velik načrt, kako naj bi se konvencija med češkoslovaško republiko in našim kraljestvom izpopolnila s časnikarsko konvencijo. **Kakor se je dosegla zveza držav, tako se mora ustanoviti tudi zveza peres.** — Potem je govoril g. Biankini jako vznešeno o celokupnem Slovanstvu in izrazil željo, da bi bili na prihodnjem kongresu v Splitu zastopani vsi slovanski narodi. Posebno temeljito se je bavil z ruskimi vprašanji in izrazil željo po regeneraciji te bedne slovanske države. — Odgovoril mu je ruski novinar Trilenko. — Za njim je v imenu Slovakov govoril g. Pavlov. S tem je bila dokončana slavnostna otvoritev kongresa. — Popoldne je bil na Marjanu, holmu blizu Splita, komerz. — Jutri ob 6. zjutraj obiščejo časnikarji otoka Hvar in Vis.

— **Pot kraljevića Gjorgja v Pariz.** Kraljević Gjorgje je 25. t. m. v spremstvu svojega pribočnika odpotoval. Odhaja v Pariz, da poseti svojega brata Nj. Vel. kralja Aleksandra, potem pa se bo podvrgel zdravljenju, ki so mu ga svetovali zdravniki še pred smrtjo pokojnega kralja Petra. Na Francoskem bo ostal dalj časa.

— **Oporoka kralja Petra.** V beograjskih poučenih krogih se trdi, da je pokojni kralj Peter zapustil dva testamenta, političnega in o razdelitvi premoženja. Oba testamenta se bosta odprla, ko dospe kralj Aleksander v prestolico.

— **Delavski dom v Sarajevu.** Delavski dom v Sarajevu je bil 26. t. m. uradno izročen vodstvu socijalnodemokratične stranke.

— **Aretirana zaradi neosnovane denuncijacije.** V Sarajevu sta bila aretirana delavca Stevo Gjurjčić in Šime Grulć, ker sta iz zlobnosti in neutemeljeno ovadila deset delavcev tovarišev radi dozdevnega komunističnega mišljenja.

— **Franchet d' Esperay na Cerplanini.** Beograd, 26. avgusta. Maršal Franchet d' Esperay je danes dospel v samostan Studenica. Vrnil se bo preko Čačka, kjer se bo sestal z vojvodo Stepanovičem in šel preko Valjeva na Cer-planina, kjer so bile meseca avgusta 1914 prvikrat potolčene avstrijske čete. S Cera bo odšel potem v Beograd, nato pa se bo vrnil v Pariz.

Neodrešena domovina

— **Glede pomanjkanja učiteljstva in uradništva na** zasedenem ozemlju nam nekdo od tam poroča da se to pomanjkanje občuti v vedno večjo škodo slovenske stvari Pravi, da tja pristojni bi lahko uspešno delovali na domačih tleh in za to bi marsikdo, ki služi sedaj v Jugoslaviji, prav storil, da bi se povrnil domov. Opaža se, da tiščijo v Jugoslavijo bolj rojeni Primorci, kakor pa službeno v Primorje došli Slovenci! Po raznih uradih so izprevidoli, da delo z italijanskimi uradniki ne gre izpod rok in da bi bilo treba razna mesta izpopolniti z domačini. Bežali so jedni iz strahu drugi radi boljših mest. Nobena krivda seveda ne zadene onih, ki se morali oditi. **Posredovanje glede namestitve na zasedenem ozemlju pa bi se moralo izvršiti potom jugoslovenske in italijanske vlade, da bi ne bilo nikakega oškodovanja prizadetega uradništva in učiteljstva.** Čujemo, da tudi v Postojni primanjkuje učiteljstva in da hoče neki primorski učitelj oditi od tam v Jugoslavijo! Pričakovati je, da se uradniške in učiteljske razmere v Julijski Benečiji sčasoma urede, zato pa je želeti, da bi imeli na razpolago svojih ljudi, kateri morajo zasesti toliko sedaj praznih mest.

SPOPAD MED MADŽARSKIMI IN JUGOSLOVANSKIMI ČETAMI.

— **Beograd, 27. avgusta.** (Izv.) Iz Darde poročajo, da je včeraj došlo do resnih spopadov pri Kambaji med jugoslovanskimi predstražami in madžarskimi četami. En Madžar je mrtev.

Francosko predavanje v Ljubljani.

Pariz, koncem avgusta.

Gospod Jean Bourgoin, najmlajši učenec in intimen prijatelj lani umrlega slavnega pariškega slavista Ernesta Denisa, je poslan v Slovenijo v posebni misiji udruženja »Union des Grandes Associations Francaises«, kateremu predseduje Raymond Poincaré, bivši predsednik Francoske Republike, in katerega namen je pospeševati propagando prijateljskih narodov v Franciji. Gospod Jean Bourgoin ima nalog pripravljati gradivo, ki bi pomagalo temu udruženju organizirati jugoslovensko propagando v Franciji v interesu obeh dežel. Razven tega ima g. Bourgoin za ljubljansko univerzo naročilo od znanega francoskega pisatelja Mauricea Barrèsa poslanca mesta Pariza in člana komisije notranjih zadev v francoski zbornici. G. Bourgoin bo imel začetkom septembra na ljubljanski univerzi francosko predavanje o Mauriceu Barrèsu in francoski misli v jugoslovenskih deželah. (Maurice Barrè et l'idé francaise en pays yougoslave). To predavanje se bo vršilo pod pokroviteljstvom ministrtva prosvete v Beogradu in francoske »Ligue des Patriotes«. Razven tega bo imel g. Jean Bourgoin, ki potuje po naši kraljevini in proučava naše razmere, meseca oktobra v Beogradu predavanje o Ernestu Denisu.

Za časa bivanja med nami bo obiskal razne osebnosti po nalogu g. Paula Labbèja, glavnega tajnika »Alliance francaise«, katere predsednik je tudi Raymond Poincarè To društvo, propagira francoski jezik in civilizacijo po celem svetu in ima povsod že svoje podružnice jih hoče ustanoviti tudi pri nas in jim preskrbeti francoske knjižnice, kakor tudi poslati k nam francoske predavatelje. G. Paul Labbè, ki je velik prijatelj našega naroda in je spisal brošure »L'Effort Serbe« »La Serbie Victorieuse«, La Serbe Fidèle« itd., misli v pomladi sam priti k nam in organizirati podružnice. G. Bourgion mu pripravlja pot Pozdravljamo g. Jeana Bourgoina in želimo, da bo imela njegova iniciativa lepe uspehe in doprinesla k političnemu in intelektuelnemu zbližanju obeh narodov.

P. V. B.

RAZDELITEV PODONAVSKEGA BRODOVNEGA PARKA MED NASLEDSTVENE DRŽAVE.

— **Dunaj, 27. avgusta.** (Izv.) Medzavezniška komisija je po petdnevni razpravi včeraj zaključila pogajanja o razdelitvi podonavskega brodovnega parka. Odprto je ostalo še vprašanje o odškodnini Avstriji. Razsodba komisije odreja: Avstrija ima še v njeni posesti se nahajajoča parnika »Budapest« in »Schönbrunn« izročiti Jugoslaviji. Parniki »Hohenberg«, »Iris«, »Laudon«, »Tegetthof« in »Elyen« se izroče Romuniji. Dalje ima Avstrija izročiti parnike »Wien«, »München«, »Bayern«, »Witelsbach« in 52 vlačilcev Jugoslaviji. Madžarska ima dva remorkerja in 20 vlačilcev izročiti Romuniji. Razen tega se priznajo Jugoslaviji še naslednji brodovi: Avstrija mora izročiti Jugoslaviji 22 remorkerjev, 347 vlačilcev in 9 pontonov, Madžarska pa 22 remorkerjev, 164 vlačilcev in 1 ponton Jugoslaviji. Slednje brodove je Jugoslavija pridobila kot vojni plen. Avstrija mora dalje priznati Romuniji v last 8 remorkerjev in 43 vlačilcev. Ogrska pa 3 remorkerje in 24 vlačilcev. Franciji odstopi Avstrija 5 remorkerjev in 33 vlačilcev, Ogrska pa 4 remorkerje in 14 vlačilcev. Nasprotno sprejme Avstrija 4 parnike in 71 vlačilcev, katere pa mora oddati Čehoslovaški. Ogrska pa dobi dva parnika in 58 vlačilcev. Jugoslavija in Romunija nimata plačati nikake odškodnine. Nasprotno je ostalo odprto vprašanje odškodnine, njo višina in valuta, ki jo ima plačati Čehoslovaška.

— **Berlin, 27. avgusta.** (Izvirno) Politični umor poslanca Erzbergerja je vzbudil v socijalno demokratičnih vrstah veliko ogorčenje. Socijalno demokratična glasila poudarjajo, da se s tem umorom bliža Nemčija veliki katastrofi. Neka socijalno demokratična korespondenca celo obžaluje, da ni proletarijat ob polomu leta 1918. pomoril voditeljev svetovnega klanja, da ni zaprl Vsenemcev in nacijonalistov Centrumsko glasilo »Germania« pripisuje umoru dalekosežne politične posledice. Krivci umora so Vsenemci in nemški nacijonalisti. Umor ima politični značaj. Na vesti imajo umor stranke desnice.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. avgusta 1921.

— **Poset ministrov v Ljubljani.** Iz Beograda poročajo, da bo Ljubljanski velesejem otvoril sam trgovinski minister dr. Mehmed Spaho. Otvoritve se nadalje udeleže vojni minister general Žečević minister za socijalno politiko dr Vekoslav Kukovec in minister za agrarno reformo Krsta Miletić.

— **Naš praški poslanik v Ljubljani.** Včeraj je prispel v Ljubljano naš praški poslanec g. dr. Bogomil Vošnjak.

— **Avtonomistovska zloba.** Današnji »Avtonomist« je priobčil tole notico: »Zanimivo je zabeležiti: Včeraj sta obhajala svojo sedemdesetletnico dva odlična moža dr Tavčar in Ivan Hribar. O g. Ivanu Hribarju je vladal v »vodilnem« slovenskem časopisju — molk!« »Avtonomist« se dela, kakor da bi ne vedel, ve pa prav dobro, da g kraljevi namestnik Ivan Hribar danes še ne slavi svoje 70letnice, ker je tri tedne mlajši od dr. Ivana Tavčarja in je rojen dne 19. septembra 1851. »Avtonomistovske« insinuacije so torej neumestne.

— **Srbski učitelji v Sloveniji.** Danes z jutranjim dolenjskim vlakom so iz Zagreba preko Karlovca dospeli v Ljubljano srbski učitelji iz nekdanje kraljevine, Bosne, Hercegovine in Stare Srbije. Učiteljev-izletnikov je nad 90. Na glavnem kolodvoru so jih sprejeli člani ljubljanskega Udruženja jugoslovenskih učiteljev. Dopoldne so si ogledali mesto. Kosili so v hotelu Strukelj. Zvečer jim prirede ljubljanski tovariši zabaven večer v hotelu Tivoli.

— **Primorci in smrt kralja Petra.** Poleg venca, ki so ga položili Primorci na mrtvaški oder kralja Petra, so poslali tudi v Ljubljani bivajoči Primorci na naslov ministrskega predsednika g. Pašića sledečo brzojavko: »Ob mrtvaškem odru kralja junaka in osvoboditelja plakajo solznih oči sinovi neodrešenih pod tuji jarm vailjenih krajev: Istre, Gorice in Trsta«. — Pri tej priliki nabirajo prispevke za »Jugoslovensko Matico« ter pozivljajo svoje rojake, da se izkažejo kot požrtvovalni in vzorni patrioti! Z dejansko ljubeznijo za odrešenje bratov, to bodi geslo vsaj vseh Primorcev!

— **Brezimna pisma pokrajinskemu namestniku.** Uradno objavljajo, da se pisma in dopisi, ki so naslovljeni na gosp. pokrajinskega namestnika, in ki nimajo nobenega, ali pa le kak anonimen ali potvorjen podpis, ne bodo obravnavala, temveč pridejo brezpogojno v koš.

— **Pretrgana telef. zveza.** Zagrebški novinski urad javlja, da je bila snoči vsled nevihte ukinjena telefonska zveza med Zagrebom in Beogradom ter da so zato odpadle vesti iz Beograda.

— **Nameščenci državne finančne uprave v Ljubljani** so prisegli dne 27. t. m. Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru. Zaprisegel jih je ob intervenciji prečastitega gospoda kanonika Sušnika finančni delegat dr Šavnik.

— **Svečana prisega poštnega uradništva v Mariboru.** V petek dopoldne se je na gl. pošti Maribor izvršila slovesna zaprisega uradništva ozir. osobja novemu kralju. Cerkveni obred je izvršil stol. dekan Moravec, med odličnimi gosti navzoči tudi generalni direktor poštnega ministrstva s soprogo in hčerko Dimitrijević in fin. gener. direktor dr. Dukič ter sekretar ministrstva soc. oskrbe vsi iz Beograda. Zaprisega se je izvršila na izredno slovesen način. Beograjski gosti so se odpeljali z večernim vlakom.

— **Generalni poljski konzulat.** Ker se še vedno dogaja, da se društva in poedinci obračajo na »poljski konzulat v Ljubljani«, ki ne obstoji že leto dni, poroča poljski generalni konzulat v Zagrebu, da zastopa poljske interese v Sloveniji Poljski generalni konzulat v Zagrebu, do katerega se je treba neposredno obračati v vseh popotnih trgovskih ali drugih vprašanjih.

— **Poštni čekovni zavod v Ljubljani** naznanja cenj. občinstvu, da pred nekoliko dnevi v časopisih objavljena odredba ministrstva za pošto in brzojav z dne 17. t. m., br 49.625, glasom katere odredbe se bo morala od 1 septembra t. l. dalje izražati vrednost na poštnih nakaznicah v dinarjih, ne velja za poštno-čekovni promet; sledniji se bo tudi nadalje še vršil le v kronah ter bodo poštni uradi v poštno-čekovnem prometu sprejemali vplačila in vršili izplačila tudi po 1. septembru t. l. v kronah, v katerih se bodo vodili tudi vsi računi, ki se nanašajo na čekovni promet.

— **Imenovanja.** Za inšpektorja I. razreda pri direkciji državne statistike je imenovan vodja statističnega oddelka pri poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani g. Andrej Jug. Pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani je imenovan za kmetijskega svetnika in referenta za vinarstvo višji vinarski nadzornik g. Bohuslav Skalicky.

— **Odlikovanje.** Direktor odseka za prehrano dr. Bogomil Senekovič je odlikovan z redom Sv. Save IV. vrste.

— **Kolo jugosl. sester** razdeli tekom prihodnjih dni najrevnejši siroti padlega vojaka podporo. Tozadevne prošnje je poslati na tajništvo, Mestni trg 24.

— **Biblioteka Francoskega Instituta v Ljubljani** (Deželni muzej na desno) je odprta vsak dan, razen praznikov, od 10.—12. ure dop. in od 3 do 6 popoldne. Brezplačno je bralcem na razpolago čez 700 knjig, mnogo slovstvenih pregledov (Reue des Deux Mondes, Reue de France, Mercure atc.), ilustrirani časniki (Ilustration, Femina, Panorama etc.) in štirje politični dnevniki (Journal des Débats, Temps, Matin, Information). Knjige se tudi izposojajo, toda le posamič in proti kavciji 100 K.

— **Iz politične službe.** Premeščeni so: vladni tajnik dr. Josip Hubad od okrajnega glavarstva v Radovljici k pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani; okrajni komisar Fran Voušek iz Celja k okrajnemu glavarstvu v Ptuju; vladni koncipist dr. Alojzij Trstenjak iz Ptuja k okrajnemu glavarstvu v Celju; provizorni vladni koncipist dr. Lovro Hacin iz Ptuja k okrajnemu glavarstvu v Celju provizorni vladni koncipist Mirko Gorišek iz Slovenjgradca k pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani.

— **Vidiranje potnih listov avstrijskih državljanov.** Za Avstrijce stane pri naših policijskih in političnih oblastvih. 1.) Navadni in tranzitni vizum za rok enega meseca 25.50 dinarjev. 2.) Vizum za prihod in odhod v roku enega do dveh mesecev, ako stranka dokaže, da potrebuje nad mesec dni za ureditev svojih poslov, tudi 25.50 dinarjev. 3.) Službeni vizum za državne uradnike in uslužbence in za delavce do 10dinarjev. 4.) Vizum za dijake 6 dinarjev. 5.) Vizum za odhod iz kraljevine in vizum za odhod in povratek v roku dveh mesecev za one avstrijske državljane, ki bivajo stalno v naši kraljevini, 10 dinarjev. — Avstrijci, ki imajo vizum za prihod in povratek, se morajo pred odhodom javiti pri našem oblastvu. Za potrdilo (vizum), da so se pri odhodu javili, se ne zahteva nobena taksa, ako je potni list že vidiran za povratek.

— **Kontrola v menjalnici Maribor.** Vsled opetovanih pritožb potujočega občinstva, da kolodvorska menjalnica, ki je do zadnjega časa nosila nepostavno ime »državna menjalnica« zaračunava pri menjavi denarja zlasti pri laških lirah zdatno višjo provizijo kakor se to dogaja v bankah v mestu, je pristojna kontrolna oblast primorana uvesti natančnejšo kontrolo kakor se je doslej prakticiralo (doslej namreč sploh ni bilo na tem zavodu v nemških rokah nobene prave kontrole).

— **Prememba posesti v Ljubljani.** Hišo g. Krepelka (prej Meisetz) na Mestnem trgu št. 13 z zlatarsko trgovino, delavnico in vinotočem je kupila gospa Josipina Šelovin-Čuden. Prejšnji lastnik z družino se preseli v Avstrijo. S tem je prešlo podjetje v slovenske roke.

— **Z železnice.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Otvoritev prometa med Jugoslavijo in Madžarsko preko Kotoribe. V torek, 30. avgusta t. l. se otvori med Jugoslavijo in Madžarsko preko Kotoribe osebni in tovorni promet. Odhod potniškega vlaka s Pragarskega ob 16.49, prihod v Veliko Kanižo ob 20.55; odhod iz Velike Kaniže ob 5.45, prihod na Pragersko ob 10.19. — Uvedba tretjega razreda pri beograjskem brzovlaku. Počenši s 1. septembrom t. l. se uvede pri beograjskem brzovlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob 15.56, odnosno v nasprotni smeri iz Zagreba juž. kol. ob 8.06, med Ljubljano gl. kol. in Zagrebom juž. kol. tretji razred. (Ne pa tudi dalje proti Beogradu). Prvikrat ima brzovlak tretji razred v smeri Ljubljana gl. kol. - Zagreb juž. kol. dne 1. septembra, v smeri Zagreb juž. kol. - Ljubljana gl. kol. dne 2. septembra.

— **Pričetek šolskega leta 1921/22 na ljubljanskih šolah.** Na številna vprašanja naznanja višji šolski svet, da se prične šolsko leto 1921/22 na vseh šolah nepreklicno dne 14. septembra 1921 z običajno službo božjo, z naznanitvijo urnika in z objavljanjem disciplinarnih predpisov in dne 15. septembra z rednim šolskim poukom v polnem obsegu. Vpisovanja in razni izpiti se morajo opraviti že poprej. Izvzeti sta samo prva druga deška osnovna šola (na Ledini in na Cojzovi cesti, državni učiteljišči z vadnicama in licej, kjer se šolsko leto teden dni kasneje prične, ker bodo na teh šolah pripravljena nočišča za obiskovalce velesemnja.

— **Sprejem v strojarsko šolo Vojne mornarice.** Na osnovno povelje g. ministra vojnog i mornarice, sprejelo se bo v mesecu oktobru t. l. do 110 mladeničev v strojarsko šolo voj. mornarice. Prosilci ne smejo biti mlajši od 17 let in ne starejši od 20 let. Prošnje morajo biti najkasneje do 15. septembra t. l. predložene komandantu strojarske šole v Gjenoviču, pošta Zelenika, Boka Kotorska. Ustmene informacije daje uprava mornariških depojev v Ljubljani, vojašnica vojvode Mišicča (Belgijska vojarna) objekt X.

— **Drž. gimnazija z nemškim uč. jezikom v Ljubljani** se je preselila iz Virantove hiše na trgu Sv. Jakoba v Beethovenovo ulico št. 7 v pritličje poslopja, kjer se nahaja čekovni urad.

— **Občinstvo se opozarja na današnji članek o dovozu in odvozu** blaga za »Ljubljanski veliki semenj«.

— **Smrtna kosa.** V nedeljo 28 t. m. je umrl v Cerkveni ulici tajnik banke »Slavije« g. I. Kuhar. Pokojnik je bil navdušen narodnjak in vedno zvest pristaš demokratske stranke. Bil je vesten in marljiv uradnik. — Umrl je tudi šolski sluga ljudske deške šole na Ledini g. Ferdinand Pirc v 49. letu svoje starosti. Pokojnik je oče mladega Sokola, kateremu je bila na Taboru izročena zastava naraščaja in je mladi Pirc naraščajev zastavonoša. Pokojnik je bil član društva nižjih mestnih uslužbencev. Bil je blag mož in oče in vedno zvest somišljenik naše stranke. Pogreb bo jutri ob 4. popoldne. Blag jima spomin!

— **95.000 K uradenih.** Posestniku Ivanu Kramerju v Čehovcu pri Sv. Petru pod sv. Gorami je bilo 13 avgusta ukradeno 95.000 kron. Orožniškemu stražmojstru Bernardu Kovaču se je po pridnem izsledovanju posrečilo, da je ves ukraden denar našel zakopan na njivi in odkril tudi tatice. Tatice delajo sedaj pokorco v zaporih okrajnega sodišča v Kozjem.

— **Nesreča pri Sisku.** G. Janko Gregorič, strojevodje nam., je dne 27. avgusta ob 11. ponoči peljal lokomotivo preko mostu čez Odrc pri Sisku ter tam nesrečno padel v vodo in utonil. Truplo prepeljejo v Ljubljano. S ponesrečeno rodbino sočustvuje vsi znanci in prijatelji.

— **Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani** je otvorila pred kratkim promet na progi Ljubljana-Celje po voznem redu prejšnje družbe. Vozovi odhajajo iz Celja ob 6.30 in 1.30 popoldne, iz Ljubljane pa ob 6.30 in 3.36 popoldne in traja ena vožnja približno 3 ure. Cena za 1 km 2 K.

— **Dr. Tavčarjeva slika na fl. nem kartonu se dobi za ceno 16 K v Narodni knjigarni.**

Kultura.

— **Gledališka sezona 1921/22** se prične v operi in drami dne 24. septembra 1921. Cene abonmajskih sedežev z vštetim veseličnim davkom so sledeče: Parter I. vrsta 400 dinarjev, parter II. III. vrsta 375 dinarjev, parter IV. IX. vrsta 350 dinarjev, parter X. XI. vrsta 250 dinarjev. Balkon I. vrste 350 dinarjev, balkon II. III. vrste 250 dinarjev. Galerija I. vrste 125 dinarjev, galerija II. vrste 100 dinarjev. Loža parter št. 1 1800 dinarjev, loža parter št. 2—6 1450 dinarjev, loža I. red štev. 1—5 1500 dinarjev, loža I. red št. 6—9 1800 dinarjev. Lože II. red 900 dinarjev Vsak abonement šteje 45 predstav. Mogoče so le prijave na celoletni abonement, ki se lahko plača v dveh obrokih in sicer polovica takoj, druga polovica pa v januarju 1922. Priglasi abonentov, ki so bili abonirani v drugi polovici pretekle sezone, se sprejemajo od 29. avgusta 1921 do inklusivno 1. septembra 1921. Novi abonenti naj se blagovolijo prijaviti 2. in 3. ter od 5. do 7. septembra. Prijave sprejema blagajna Narodnega gledališča, ki posluje v ta namen v dramskem gledališču od 10. do 12. in od 3. do 6. ure. Vhod z Gradišča. Ker je že mnogo abonentov prijavljenih, in se blagajna po gori navedenem roku radi tehničnih ovir ne bo mogla ozirati na naknadne priglase, prosimo vse reflektante, naj se izvolijo pravočasno javiti.

— **Letno gledališče »Park Tivoli«.** Da se posetnikom »Ljubljanskega velikega semnja« kolikor mogoče preskrbi tudi razvedrilo, se je koncertnemu oddelku Aloma Company posrečilo angažirati prvovrstne umetnike, kateri bodo nastopali vsak večer v letnem gledališču. Vspored bo v prvi vrsti umetniškega značaja za kar nam jamči angažirano osobje. Vrt bo urejen po vzorcu velikomestnih letnih gledališč. Otvoritvena predstava 1. septembra t. l. Natančnejši program bo razviden na lepakih.

— **Gledališke vesti.** V Zagrebu prezidajo poslopje kina v Malo gledališče, ki naj bi ob nižjih cenah vprizarjalo lažji operni in operetni repertoar, a bi v prvi vrsti služilo drami. Zagrebška gledališka sezona se otvori 1. septembra t. l. z izvirno dramo drja. Gjure Dimovića »Vojvoda Momčilo« (po snovi narodnih pesmi.) — Gsk. Nedbal je napisal novo opero »Seljak Jakov« (po drami Lope de Vege), ki se prvič vprizori v Brnu.

— **J. S. Machar: »Strup iz Judeje«.** Z dovoljenjem avtorja poslovenil V. M. Zalar. Založila »Umetniška propaganda« v Ljubljani. Cena 50 K. — Knjiga vsebuje poleg verzov »Strup iz Judeje« kot uvod odlomke iz Macharjevega slavnostnega govora na kongresu »Svobodne Misli« v Pragi in kot dodatek petero pesnitev iz njegove knjige »Golgata«. — »Strup iz Judeje« je izšel kot 3. zvezek »Češke knjižnice«; obširneje bomo o njem izpregovorili kesneje.

Ljubljanski veliki semenj.

POZIV!

Zanimanje za I. veliki ljubljanski vzorčni semenj je velikansko. Naval naših državljanov ter tujcev bo, kakor se more že sedaj presoditi ogromen. Ta prireditev bo za celo Jugoslavijo, osobito pa za Ljubljano velikega pomena, tako v narodnogospodarskem kakor moralnem oziru. Zato pa je dolžnost skupnosti in pa vsacega posameznika, da prireditev podpiramo in na ta način dokažemo, da je Ljubljana zrela za tako nalogo.

Podpisane organizacije pozivljejo torej vse svoje člane kakor tudi ostalo občinstvo, da nemudoma vsaj do **1. septembra** t. l. naznanijo **ustno ali pismeno** na centralno pisarno stanovanjskega urada za velesejem Dunajska cesta (Tourist Office), koliko morejo odstopiti za prenočevanje tujcev sob, postelj ali divanov, proti plačilu ali morda brezplačno.

Gremij trgovcev v Ljubljani. — Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo. — Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

Ljubljana, dne 27./8.1921.

Ivan Kostevc, l. r. Ivan Jelačin ml. l. r.E. Franchetti l r.

— **Železniški olajšave za Ljubljanski velesejem.** Presbiro poroča: V zvezi z objavo z dne 13. t. m. se Presbiro obvešča, da je prometni minister s svojim odlokom ministrstva za trgovino in industrijo svoj prejšnji odlok popolnil s tem, da morejo uverenja za potovanje in povratek z ljubljanskega velikega sejma razen ministrstva za trgovino in industrijo izdajati tudi njegovi pokrajinski oddelki v Zagrebu Splitu, Ljubljani in Sarajevu event. pa tudi vse trgovinske zbornice v državi. O tem so bila obveščena vsa oblastna ravnatelistva v državi. Kar se tiče popusta 30 odst. pri brzovlakih, ostaja pri svojem prejšnjem sklepu, da velja to samo za progo Beograd—Sisak.

— **Telovadno orodje na semnju.** Kolikor je doslej znano, bo razstavljeno na semnju telovadno orodje domačega, nemško avstrijskega in češkoslovaškega izvora. Domače orodje najmodernejših vrst razstavi tukajšnja tvrdka Bašin in drug. Tako bo mogoče v tem in v mnogih drugih produktih presoditi konkurenčno zmožnost naše mlade industrije z nemško avstrijsko in češkoslovaško.

— **Dostop na sejmišče.** Ker se dovršujejo z vso naglico zadnja dela na paviljonih je urad »Ljubljanskega vzorčnega semnja« prepovedal publiki dostop na sejmišče. Razstavitelji in drugi interesenti, ki bi posečali sejmišče, naj se zglase v uradu »Ljubljanskega vzorčnega semnja«, da dobe dovoljenje za vstop.

— **Ljubljanski veliki vzorčni semenj od 2. do 12. septembra 1921. Motorni plugi na sejmišču.** Poročali smo že, da bo na semnju zastopana v najboljši izbiri in v veliki meri industrija poljedelskih strojev. Vsakdo se zaveda odločilnega pomena poljedelstva za našo državo. Od stopinje, na kateri stoji kultura poljedelskih pridelkov od ekstenzivnega in intenzivnega obdelovanja polja je odvisno bodoče stanje pretežnega dela našega naroda. Industrija poljedelskih strojev postavi na sejmišče koristne in zanimive stroje, od katerih bodo mnogi v pogonu. Tako se pojavita že na prvem semnju že dva motorna pluga, ki bosta na prostem orala zemljo in kazala interesentom, kako prihraniti na trudu, času in denarju pri važnem poljedelskem delu. Motorna pluga sta nemško avstrijskega in češkoslovaškega izvora in bosta brezdvomno ena največjih atrakcij našega semnja.

— **Ministrstvo trgovine in industrije** je pooblastilo pokrajinske oddelke ministrstva trgovine in industrije ter vse trgovske in obrtniške zbornice, da smejo izdajati potrdila, ki upravičujejo povodom poseta »Ljubljanskega velikega semnja« v času od 3. do 12. septembra 1921 v zvezi s sejmskim znakom in legitimacijo, do polovične voznine na brzovlakih na progi Beograd-Ljubljana in nazaj.

— **g Važno za vse razstavljalce!** V svrho kontrole nad dovozom in odvozom razstavnega blaga na in s sejmskega prostora, se dobijo pri špedicijskem oddelku sejmskega urada (v paviljonu tvrdke »Balkan« pav. 3. v aveniji) **dovozni listi** katere morajo razstavljalci pravilno izpolniti. Na podlagi teh dovoznih listov se bode izdajalo **izvozne liste**, s katerimi se bode smelo razstavljeno blago odpeljati. Pravilno izstavljene **dovozne liste** je oddati pri vstopu na sejmski prostor pri vhodu službujočemu uradniku. Vhod in izhod za voznike in osebe, ki prinašajo blago, namenjeno za razstavo, je dovoljen edinole na Gosposvetski cesti (prvi vhod desno od glav. vhoda).

Darila

— **Za Družbo sv. Cirila in Metoda** darujeti Pepuška in Miluška kamen 200 kron povodom sedemdesetletnice g. dr. Ivana Tavčarja.

Najnovejša poročila.

Zdravstveno stanje kralja Aleksandra.

— d Beograd, 27. avgusta. Presbiro poroča iz Pariza od 26. avgusta Inozemski in naši zdravniki so dne 26. t. m. izdali nastopni bulletin o zdravju Nj. Vel. kralja Aleksandra: Temperatura se je danes povišala. Zjutraj je znašala 38, zvečer 38.9, žila 110.

AVSTRIJA PREVZAME ZAPADNO OGRSKO.

Oborožen madžarski odpor. Spopadi z orožniki.

— d Dunaj, 28. avgusta. »Staats-korrespondenz« objavlja: Dne 29. avgusta ob 16. preide vsa poštna služba v Zapadni Ogrski v avstrijsko upravo. Sedež poštnega ravnateljstva za Zapadno Ogrsko bo Sopronj.

AVSTRIJCI IN MADŽARI.

— d Gradec, 28. avgusta. Po semkaj dospelih poročilih je avstrijsko orožništvo pri vkorakanju v ZPapadno Ogrsko zadelo pri Friedbergu in Hartbergu na oborožen odpor in se je po navodilih ententnih častnikov umaknilo proti deželni meji. 60 korakov pred Pinkafeldom je začel madžarsi vojaški oddelek 120 mož, opremljen z jeklenimi čeladami in ročnimi granatami ob 11.45 dopoldne streljati na korakajoči orožniški oddelek.

Poveljnik orožniškega oddelka je bil ranjen v stegno. Madžari so imeli dva mrtva in sedem ranjenih. Višine pri Pinkafeldu so na obeh straneh zasedene. Madžarom prihajajo ojačenja s topovi na pomoč.

Avstrijsko orožništvo, ki se je vrnilo na državno mejo, čaka navodil zveznega ministrstva za zunanje posle.

— d Gradec, 28. avg. Po poznejših poročilih iz Burgaua je iz 32 mož obstoječi orožniški oddelek zopet vkorakal v Zapadno Ogrsko, pred njim so korakali ententni častniki. Njih cilj je Stogersbach in Güssing.

MOSKVA V PLAMENU.

— d Nauen, 28. avgusta. Poročevalec lista »Chicage Tribune« javlja iz Moskve, da je Moskva že tri dni v plamenih. Isto vest je prejel tudi g. Hoover od članov ameriške pomožne misije. Berlinsko zastopništvo sovjetske Rusije še ni prejelo potrdilo te vesti.

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI RIMU

150 težko ranjenih, mrtvih 37.

— Rim, 28. avgusta. Včeraj ob 13. je zadel tovorni vlak v osebni vlak št. 4683, prihajajoč iz Ladispolija, in sicer pri postaji Magliana. Sunek je bil tako silen, da je bilo nad sto oseb težko ranjenih, mrtvih pa je 38. Pomoč je došla hitro in prihiteli so zastopniki oblasti. V podrobnostih se navaja, da so se vračali letoviščarji, vlak o ni vstavil v Magliani, marveč je vozil dalje. Na poti je srečal tovorni vlak. Strojevodje so hoteli vstaviti vlaka ali to ni bilo več mogoče, vlaka sta trčila drug ob drugega in zgodila se je strašna nesreča. Vozovi leže prevrnjeni po progi. Iz njih so potegnili mrtve in težko ranjene. Le malo oseb je ostalo manj poškodovanih. Bili so grozni prizori, vpitje, klici na pomoč. V vlaku je bilo mnogo žen in otrok. Do danes so pripeljali v bolnice 150 težko ranjenih, mrtvih 38.

Sokolstvo.

— **Vaditeljski zbor ljubljanskega Sokola** naznanja, da se prične jutri v torek dne 30. t. m. ob 17. uri zopet redno telovadbo deškega šolskega naraščaja, na kar se cenjeni roditelji opozarjajo.

— **Ljubljanski Sokol** naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga pričel s pobiranjem članarine za drugo polletje 1921. Oni člani, ki so spremenili svoje stanovanje, naj to naznanijo društvu.

Turistika in sport.

— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** Redne pevske vaje se odslej vrše po temle redu: v ponedeljek zvečer ob polosmih ženski, ob osmih moški, v sredo ob polosmih ženski, v petek ob osmih moški zbor. Ss. pevke in br. pevci, prihajajte redno in točno! Odbor.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Lokal

v sredini mesta, pripraven za pisarno ali trgovino, se z inventarjem vred proda. Pismene ponudbe pod »F. W. 420/5988« na upravništvo Sl. Naroda 5988

Proda se

pohištvo iz mehkega lesa. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 6003

Išče se

meblovana soba z oskrbo za starejšo damo za takoj ali pozneje. Ponudbe na: I. B., Hotel Union, soba 26. 6001

Kupijo se

4 železna dvojnokrilna okna, velikost treh okenj ca 90/120 in 1 ca 120/180, 1 železno strešno okno, velikost ca 100/120 cm. Ravnotam se sprejme **prodajalka.** Josip Divjak, trgovina z mešanim blagom, Ribnica, Dolenjsko. 5992

Želo ugodna prilika za nakup avtovozov:

Puch-Büssingomnibus 2 tonski 36 HP za 24 oseb; — Ital. Fiatomnibus 1½ tonski 35 HP za 16 oseb; Nesselldorfer tovorni voz 3 tonski z gum. kolesi 35 HP. Resni kupci izvedo naslov prodajalca pri upravi Slov. Naroda 6006

Gradbeni les

in sicer: 400³ bukovega lesa na panju in 50m³ javorjevih hlodov iz gozdn. okrožja Podsreda, ter 400³ hrastovega lesa na panju iz gozdn. okrožja Bizeljsko proda oskrbništvo graščine Podsreda in Rajhenburk, na katero naj se blagovoli poslati ponudbe do 15. sept. 1921.

Dražbo

7 topolovnik in 3 mrzlokrvnih žrebcev se vrši dne 6. septembra 1921 ob 9. dop. v jahalnici drž. žrebčarne na Selu pri Ljubljani, ter dne 9. septembra ob 9. dop. v drž. žrebetišču na Brdu pri Kranju, železn. postaja Kranj, 6 do 7 dvo- in enoletnih žrebičkov mrzlokrvne pasme. Vodstvo državne žrebčarne. 5995

Vizitke in kuverte

priporoča

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Treham jednu dijevojku

koja nješto kuhati znade i u drugom kućnom poslu pomaže. Plača po dogovoru. Paula pl. Wagner, Samobor, Hrvatska, villa Wagner.

Damsko kolo

dobro ohranjeno se proda. Naslov v upr. Slov. Nar. 5813

Velepodjetje

sedežem v Ljubljani išče uradnika-knjigovodjo, ki je jugoslovanski državljan in je že služil v tej stroki. Prednost imajo oni, ki so zmožni srbohrvaščine. Ponudbe z zahtevo plače je vložiti pod „Knjigovodja", poštni predal 98 Ljubljana. Prosi se, da se ponudbam ne priloži nobenih dokumentov, ker se bo iste zahtevalo po potrebi naknadno. 5984

Hišne gospodarje

v Ljubljani se prosi, da javijo takoj svoja tudi zasežena, s 1. septembrom prazna stanovanja. Jos. Mohorč, Rimska cesta 5/I. 6029

Sprejme se za dijaški dom v Ptuju

oskrbnica

(gospodinja), popolna izvežbanost v gospodinstvu in primeren nastop za vzgojevalni zavod. Plača po dogovoru. Prefekti (srednješolska matura) plača K 1000.— Pravilno opremljene prošnje takoj vposlati na naslov:

Mestni magistrat Ptuj. 5985

Kupi se pohištvo

dobro ohranjeno posteljo, žimnico, umivalnik, kredenco, karnise, zavese. Ponudbe na Murmayr, Selca. 5942

Hiša! Proda se majhna hiša z 4 stanovanji. **Spod. Šiška, Železničarska ulica 223, Ljubljana.** 5993

Avtomnibus

za 7 oseb v najboljšem stanju z novo pnevmatiko se ceno odda. Ogleda se v garaži **J. Gorec,** Ljubljana, Vegova ul. 8. 6004

Išče se

zobotehnik - asistent

operativnega in tehničnega dela zmožen. Reference poslati na **Šandor Boljan, Djakovo, Slavonija.** 5944

Klobučarske pomočnike

marljive, za izdelovanje filca in veloura, išče »Ideal«, tvornica šešira, Zagreb, Ilica 63. 5986

Išče se lokal

za delavnico oziroma kakšno skladišče, na dvorišču, popravim na svoje stroške. Ponudbe pod „Okrog sredine mesta" na upravništvo Slov. Naroda. 5991

Dr. Alojzij Vrtačnik

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno v Ljubljani

Beethovnova ulica št. 10. (poleg Kranjske hranilnice).

Dve dobro izvežbani vlagalki

se takoj sprejmeta. Litografični zavod Čemažar in drug, Cesta na južno železnico. 5924

Nujno se ceno proda:

garnitura za sobo, enajst komadov, dobro oblazinjena in z dobrimi peresi, lepa smirenska preproga, 425—325 cm, majhen steklen lestenec, 3 svetilke za žarnice, 2 posebno lepa starinska bakroreza, originalen okvir, 85—65 cm, Kristus in Marija ter še druge stvari. **Gradišče 4/I od 9.—10. in 14.—16.**

Iščem meblovano sobo

za takoj. Ponudbe pod „M. B. 5941" na upravništvo Slov. Naroda"

Suhe gobe, laneno seme in druge deželne pridelke plača najbolje **Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica 12.** 5868

Sprejme se za v Ljubljano dobra moč „manufakturist".

Ponudbe: pod „Manufakturist/5899„ na uprav. Slov. Naroda. 5899

Izurjena prodajalka

se sprejme v papirni stroki. Oferte je poslati na šifro „Papir 5822" na uprav. Slov. Naroda. 5822

Kot vzgojiteljica

se sprejme gospodična. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5912

Lepa steklena stena

s posebnimi vrati **se proda.** Naslov v upravi Slov. Naroda. 5873

Veliko prazno sobo išče

v Ljubljani, eventuelno na periferiji mesta, družina z 1 otrokom. Ponudbe pod „Družina 5814" na upravništvo Slov. Naroda. 5814

Voz (brek)

s streho, dobro ohranjen na prodaj. Fr. Pleničar, Litija. 5846

2 strojna delavca

sprejme **Matija Perko,** mizar, Sp. Šiška, Celovška cesta 121. 5889

Kot pisarniška moč

želi službe mlad gospod, skladiščnik ali temu kaj sličnega. Vstop s 1. septemb. Cenj. ponudbe pod „Zanesljiv 5824" na upr. Slov. Naroda. 5824

Sprejme se družabnik.

V prometnem kraju na Dolenjskem se sprejme v trgovino z mešanim blagom in trafiko družabnik. Ponudbe pod „Takoj 5853" na upravo Slovenskega Naroda. 5853

Lepa enonadstropna hiša

se proda, s tremi stanovanji, velikim vrtom in kletjo, v bližini Ljubljane, in tudi za vsako obrt pripravna. Poizve se na Glincah št. 74 pri Ljubljani. 5929

Za vsako pisarno

posebno za zdravnika, zobotehnika pripravni sobi, na najbolj prometnem kraju v Ljubljani, zamenjam za stanovanje. Ponudbe pod „Pisarna 5939" na upravništvo Slov. Naroda. 5939

Proda se takoj

trgovina in gostilna

dve hiši z vsem inventarjem in zalogo na deželi pri farni cerkvi, brez konkurence. Resne ponudbe pod „Ugodna prilika 5902" na upravo Slovenskega Naroda. 5902

Banka Nikola Boškovič a.d. v Beogradu.

Bančni oddelek: vrši vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odpovedjo in brez nje, otvorja tekoče račune na podlagi blaga in prvovrstnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in devize.

Blagovni oddelek: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski materijal za gradnje, vse vrste orodja, pocinkano in črno pločevino, armature od medi, cevi za vodovod, jeklo za vozne vzmeti, osi, jeklena in železna žica, kuhinjsko železno posodje, solingensko blago, vse vrste vijakov, poljedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski „MARTEL", „HENESSY" „FRAPEN", sodo Kaustik liče prima „TAMATAVA", vse po originalnim tvorniških cenah. Prodaje izvirno plzenjsko pivo iz slovite plzenjske pivovarne. 4119

Išče se

mesečna soba

s posebnim vhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na **poštni predal št. 83.** 4805

Mostna tehtnica

dobro ohranjena za 10.000 — 15.000 kg se takoj kupi. — Ponudbe naj se pošljejo obč. uradu Šemič, Belokrajina

Dobra violina

(Orchester) se proda v kavarni v Škofji ulici 12 v Ljubljani. 5913

Špedicijska firma

Ludovik Ševar,

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi **ocarinjenje.** 2535

Prodajalka

vešča manufakturne in špecerijske stroke z večletno prakso želi službo premeniti gre najraje na deželo. Ponudbe pod „Jesen 100/5911" na upravo Slov. Naroda. 5911

Iščem viničarja

srednje starosti, oženjenega, z dobrimi priporočili, za vinograd v Letovaniču kraj Siska. **Radko Kraker, trgovec, Sisak, Hrvatska.** 5862

Proda se krasno posestvo v Halozah,

sodn. okraj Ptuj, obsegajoče nad 49 hektarov raznih kultur: travnikov, njiv, vrtov, vinograda, pašnika, gozda in z raznimi poslopji, živino, vozovi, vinsko posodo, pohištvom itd. — Kot pooblaščenec lastnikov daje pojasnila in sprejema ponudbe pisarna odvetnika dra Fr. Jurtela v Ptuju.

Vladko Rustja
telovadni učitelj

Jožica Rustja roj. Gregorač
učiteljica

poročena 24. avgusta 1921.

Metlika.

Proda se skoro nov

pisalni stroj Oliver št. 5

Povpraša se v **Narodni knjigarni, Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.** 5892

Večja množina novih gostilničarskih

stolov,

orehove barve, **se prodajo pó 50 K** komad. Natančna pojasnila daje g. Antonija Koutny, gostilničarka v Ljubljani, Dunajska cesta 71. 5983

Absolventinja,

trg. tečaja, išče mesta kot praktikantinja. Gre 2 meseca brezplačno tudi izven mesta. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 5997

Ne zamudite prilike!

Vsled pomanjkanja prostora se takoj proda razno pohištvo obstoječe iz 8 omar, postelje 2 garnituri, 3 pisalnih miz, umivalnikov, mize stoli in razna druga oprava kakor ure, slike i. t. d. Ogledati pri K. S. Mestni trg 19, I. nadstropje levo. 5996

Prodam par sedemletnih

konj

z vso prsno opremo in lep skoraj nov brek. Ponudbe na upr. Sl. Naroda pod šifro „Voz in konja 5920".

Za grižo

je najboljše sredstvo močno čisto črno vino. Ponudim istega v sodih nad 100 l. franko postaja Kočevje po 22 kron, dokler zaloga ni izčrpana. **A. Kajfež, Kočevje.**

Palme,

in druge dekorativne rastline nudim cenj. razstaljalcem „Ljubljanskega semnja" v svrho dekoracije paviljonov in drugih objektov. **Anton Ferant, umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.**

Ugodna prilika!!

Lepo stanovanje!!

Enodružinska lepa **vila z vrtom v Ljubljani** krasno stanovanje 4 sobe, 3 verande, kopalnica itd. **ugodno naprodaj.** Cena je 440.000 K. Kupec se lahko vseli takoj. Vila leži v najlepšem in najbolj zdravem kraju ob gozdu in na križišču sprehajališč. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 6010

Tražimo više

bačvara

uz visoku nadnicu i velike pogodnosti, za naše poduzeće u Bosni. Ponude na **„Danica" d. d. za komičku industriju, Zagreb, Mažuranićev trg.**

Najnižje cene! Najnižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

izdeluje

prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Edina tvornica te stroke v Jugoslaviji.

Svetovno priznana kvaliteta.

P 31/18/166

Oklic.

Pri okrajnem sodišču Brdo se bo vršilo dne 24. septembra 1921 ob pol 10 uri, soba 5 **zakupovanje na javni dražbi:**

1. **gostilne,** obstoječe iz veže, velike gostilniške sobe, kuhinje, jedilne shrambe, male gostilniške sobe, drvarnice, dimnice, dveh sob za stanovanje v I. nadstropju, vrt za zelenjavo z utico in sovporabo hleva, dvorišča, podstrešja in vodnjaka z vsem gostilniškim inventarjem,

2. **prodajalne,** obstoječe iz prodajalnice, skladišča, 3 lop, kozolca, podstrešja s sovporabo dvorišča, podstrešja in vodnjaka in prodajalniškega inventarja.

Zakupna doba 2 leti, počenši s 1. jan. 1922.

Pogoje je vpogledati pri sodišču ob uradnih urah.

Okrajno sodišče na Brdu, odd. I., dne 8. avgusta 1921. 5852

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa okrajnega sodišča z dne 9. avusta 1921 Nc VIII 165/21/1 se bo na predlog Oroslava Peček in Osvalda Dobejc, posestnikov iz Rožne doline 250, vršila dne 3. septembra 1921 ob 9. dop. v pisarni podpisanegn notarja, Sodna ulica 11,

prostovoljna javna dražba

nepremičnin, vložek 735, k. o. Vič, ki obstoja iz parcele 403, hiša št. 250 v Rožni dolini in parcele 1330/9, vrta. Izklicna cena K 300.000·—.

Morebitnim zastavnim upnikom ostanejo vse njihove pravice brez ozira na visokost najvišje ponudbe slejkoprej pridržane.

Hiša je enonadstropna, zidana pred 11 leti, v dobrem stanju ter je na podstrešju možno vzidati še 2—3 sobe s kuhinjo. Zraven je vrt, katerega užitek lahko nastopi zdražitelj takoj.

Natančnejši podatki glede dražbenih pogojev se izvedo v pisarni podpisanega v uradnih urah.

Dr. Karl Schmidinger l. r.
notar kot sodni komisar.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Všem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni oče, brat, stric in svak, gospod

Josip Kuhar

tajnik banke „Slavija"

dne 28. t. m. v 76 letu svoje dobe mirno preminul.

Pogreb bo v torek dne 30. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Cerkvena ul. 1. na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1921.

Žalujoči ostali.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev naznanja tužno vest, da je njega zvesti član

Ferdinand Pirc

šolski sluga

po dolgi mučni bolezni v starosti 49. let včeraj dne 28. avgusta preminul.

Pogreb se vrši dne 30. avgusta 1921 ob 4. popoldan iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1921.

Banka „Slavija" v Ljubljani sporoča, da je nje dolgoletni in zaslužni tajnik, gospod

Josip Kuhar

dne 28. t. m. preminul.

Pogreb bo v torek dne 30. t. m. ob 14. uri iz Cerkvene ulice št. 1.

Dragemu tovarišu in zvestemu sodelavcu trajen spomin!

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1921.

Potrtim srcem naznanjava pretužno vest, da je najin nadvseljubljeni sinček

Miro

danes po kratki mukepolni bolezni preminul.

Pogreb se vrši v torek 30. avgusta 1921 ob 2. uri popoldan.

Radovljica, 27. avgusta 1921.

Jožica in Mirko Železnik.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.